

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

De Magistratu Politico.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

DE MAGISTRATV
POLITICO.

QV ID EST MAGISTRATVS
Politicus ?

MAGISTRATVS politicus est persona à Deo ordinata, ad conseruationem legis in externa disciplina, & quidem vtriusq; tabule Decalogi, & ad pacis defensionem. Et habet potestatem puniendi in corporali.

QV AE SVNT PRÆCIPVA OFFĪ-
cia Magistratus politici ?

RESPONDO: Quatuor sunt. I. Primum: Sonare vocem Decalogi in genere humano. Intellego autem appellatione Decalogi vniuersam legem naturæ. Ac vult Deus primas normas esse omnium legum & vniuersæ gubernationis, has leges, quarum summam in Decalogo complexus est, quem recte vult intelligi. De hac norma inquit Sapiencia diuina, Prouerb. 8. Per me reges regnant, & principes iusta decernunt. II. Secundum est: Magistratus sit executor legum Decalogi, in punienda earum violatione, vi corporali: Quia Deus voluit in pœnis ostendere iudicium suum. Et cum velle regi hominum vitam per Magistratum, armat eos hac potestate, suo dat mandatum, vt puniant violantes Decalogum, iuxta dictum: Non parces ei, nec misereberis, &c. Et sæpe repetitum est dictum Aeschini: *ἔδωκεν ὁ θεὸς τὴν πόλιν, ἵνα μὴ νόμος ἐπὶ τοῖς ἀδικήσασιν ἔχη.* III. Tertium est addere aliquas leges Decalogo, id est, legibus naturæ de ciuilibus negotijs. Sed hæ additiones non pugnent cum legibus naturæ: verum sint determinationes certarum circumstantiarum, additæ communibus noticijs naturalibus. Vt: Noticia naturalis est, Fur est puniendus: Sed modum pœnæ determinat lex addita Magistratu: Talem habent potestatem condendi nouas leges politici Magistratus, ac tantum de ciuilibus negotijs. NON conueniunt dogmata in Ecclesia, nec instituant cultus, ut fecit Nabuchodonosor. Et recens in scripto, cui titulus est Interim, potestas politica extra metas egressa est. Sicut Imperatori Constantio dixit Episcopus Leonius: *ἵνα διαφύ τῶν θεῶν ἱεροῖς ἐπιχρησῆς.* NON sunt conueniendæ functiones, ut Paulus dicit: Propria facite. Et Petrus dicit: Non sitis ἀλλοτριώτικοι. Et Aristoteles dixit, Beatam fore vitam hominum, si artifices de artibus iudicarent. IIII. Quartum officium est, Magistratus sit executor etiam suarum legum in pœnis, in corporali. Et habent pœnæ suos gradus.

EST NE

ESTNE CONCESSVM HOMINI CIVI-
tano Magistratus gerere, iudicia exercere, accusare,
& respondere in foro, militare, legiti-
mas pœnas exequi?

RESPONDEO. Concessum est, sicut manifesta exempla ostendunt: Cornelius & alter Centurio, de quo dicit Dominus: Non inveni tantam fidem in Israël. Seruius Proconsul, &c. Et omnibus temporibus à principio generis humani fuerunt, sunt & erunt aliqui Magistratus à Deo ad æternam salutem electi, & ad societatem veræ Ecclesiæ vocati. ABRAHAM magno prælio vicit Chaldæos. Abimelech rex fuit auditor Abrahæ. Deinde Ioseph & Daniel gubernaverunt maxima regna inter Ethnicos. Et cum inquit Baptista, Contenti estote stipendijs vestris, approbat militiam. Et rex Iosaphat requirit: Iudiciũ Domini exercetis, &c. Et Psal. 148. Reges terræ, domus populi, principes, & omnes iudices terræ laudent nomẽ Domini.

C O N T R A.

Iniuriæ non placent Deo,
In imperijs multæ sunt iniuriæ,
Ergo imperia non placent Deo.

RESPONDEO. Nego consequentiam, & ratio est, quia plus est in conclusione, quam in præmissis. Quia debebat sic inferri Ergo iniuriæ, quæ accedunt ad imperia, non placent Deo.

Postea de minore respondendum est. In Imperijs multæ sunt iniuriæ. Hic necesse est discerni Imperia, id est, totum ordinem politicum à vitijs & confusionibus, quas addunt Diaboli & homines, ut Societas generis humani, coniugium, generatio, educatio, foedus, contractus, artificia, iudicia, imperia, defensio, militia, pœna homicidarum, blasphemorum, incestorum, & aliorum sceleratorum. Hæc omnia nominantur ordo politicus, & sunt res sapientia & iustitia Dei in genere humano ordinatæ. Et tanquam Diaboli & impiorum homines, organa Diabolorum, horribiliter turbant hunc politicum ordinem: tamen quantum ordinis manet, seruat potestatem Deo. Et hæc ipsa conseruatio est testimonium de Deo & presentia, & de præsentia Dei in genere humano. Quia manifeste videmus, ut trahi homicidas ad supplicia, iuvari Cyrum, Alexandrũ, Augustum, & similes. Item: Vniuersaliter præsidia humana infirmiora esse, quam ut possint custodire politiam, nisi Deus custodierit columnas esse. Ideo Psalmus inquit: Nisi Dominus custodierit ciuitatem, frustra vigilat qui custodit eam. LONGE igitur discernitur ordo politicus à vitijs, quæ Diaboli & organa Diabolorum addunt, ut discerni oportet custodiam gregis à lupis, latrunculis, & feris.

si firmiter ones. Deus ut fidelis Pastor seruat politias, & dat alios fideles custodes. Sed Diaboli, latrones, & tyranni sunt velut lupi. Rapaces domini sunt velut fures. Hi turbant politias, tanquam regem: Et tamen interea Deus seruat magnam partem, & depellit malos, tyrannos, latrones, homines seditiosos & rapaces. Hæc imago vtrunq; monstrat discrimen ordinis politici & confusionum, quæ confunde admiscuntur.

Q U O D E S T D I S C R I M E N B O N I
Principis & Tyranni?

B O N U S Princeps est, qui habet *responsionem* recte faciendi, & plerumq; & in præcipuis partibus officij sui recte facit, etiam si aliquando labitur.

H A C forma definiendi in hac vita vtendum est de omnibus gubernatoribus & ministris, in quocunq; genere officij. Et sumitur prima pars definitionis ex dicto Pauli: Hoc requiritur, Fideles ut sumus. Secunda pars ex dicto Salomonis: Non est iustus in terra, qui bene faciens etiam non peccet. Ac placet Deo gerens magistratum, seu dux, seu iudex, seu miles, habens fidem & bonam conscientiam, iuxta Pauli regulam: Qui & in officio bonam conscientiam retinet, videlicet *responsionem* recte faciendi, nec ruit contra conscientiam, contra leges officij, nec indulget sibi affectata ignorantia, & affectata omissione.

C O N T R A vero tyrannus est, & Deo displicet, qui non habet *responsionem* recte faciendi, & plerumq; scelerate facit, etiam si interdum iusta facit, ac negligit præcipuas officij partes, seu sciens seu affectata ignorantia, seu affectata omissione, vt Saul, Cambyfes, Sardanapalus, &c.

A N I V R E P O T V I T N A B O T H R E C V
sare, se Regi petenti venditurum esse vineam, id est:

An distinctio dominiorum sit iuris diuini inter facultates Regum & subditorum?

R E S P O N D E O: Præceptum, Non furtum facies, obligat omnes homines, & distinguit & munit omnium hominum dominia, regum & subditorum. Iohannes dicit regibus & principibus: Contentestote stipendijs vestris: Neminem concutiatis, neq; calumniamini. Item: Non plus exigite, quam constitutum est. Propria sunt igitur regum & principum stipendia, id est, tributa & vectigalia legitima. Et ab his distinguantur facultates Subditorum, nec conturbentur dominia, nec præter legitima stipendia, & sine iusta causa sumantur reges ex facultatibus subditorum, quantum ipsis liber, Briarei manibus, ut Nazianzenus loquitur.

D E C O N I V G I O .

C O N S I L I A Dei omnia in creatione enarrati non possunt,
scilicet